

In juni van dit jaar neemt Piet van der Veen afscheid als voorzitter van de Raad van Bestuur van de Koninklijke Auris Groep. Bijna 35 jaar terug begon hij als audioloog bij het audiologisch centrum van de Ammanstichting. Hij eindigde als bestuurder, maar voelt zich nog altijd zeer betrokken bij wat er op de werkvloer gebeurt. 'In Rotterdam wilde ik een school voor kinderen met een autistische stoornis oprichten. Helaas kregen we het niet voor elkaar.'

'We wilden een school voor kinderen met een autistische stoornis oprichten'

Eigenlijk is één beginvraag voldoende om Piet van der Veen een interview af te nemen van een paar uur. En zelfs dat is niet nodig. Van der Veen komt binnen, gaat zitten en vertelt. Docerend, enthousiast en betrokken vertelt hij over de belangrijkste ontwikkelingen die de laatste decennia hebben gespeeld binnen de sector. Dikwijls trekt hij ontwikkelingen door naar de toekomst. Tegelijk merkt hij op: 'Ik weet niet wat ik straks ga doen, maar bij Auris ben ik echt weg hoor!' En met een lachje vertelt hij verder.

Audiologie

Tijdens zijn studie werd Van der Veen gegrepen door de praktische kant van de natuurkunde. Hij studeerde af als kernfysicus, maar de medische fysica had zijn interesse. Enthousiast vertelt hij over het onderzoek dat hij deed. Over kinderen met waterhoofden, hartlongmachines en hoe je zuurstofbellen in bloedvaten kunt voorkomen. 'Op tal van manieren kun je de natuurkunde inzetten voor je medemens. Dat had en heeft nog steeds mijn interesse.'

Min of meer toevallig rolde Van der Veen de audiologie in. 'Audiologie is een onderdeel van de medische fysica. Het lokte mij wel en via een vriend kreeg ik contacten in deze wereld. Ik hoorde dat er een functie vrij kwam bij Amman, het ging om een audioloog die geïnteresseerd was in management. Ik zou de directeur van het AC en de Ammanstichting opvolgen. Dit gebeurde acht jaar later.'

Erkenning gebarentaal

In 1980 begint Van der Veen als directeur van de Koninklijke Ammanstichting. Eén dag in de week bleef hij echter de audiologie trouw. Als directeur stuurde hij

vijf scholen en drie audiologische centra aan. Belangrijke thema's waren toen: centraliseren, een betere afstemming tussen onderwijs en audiologie en meer aandacht voor ESM en kinderen met een meervoudige handicap. Al snel zette hij zich in voor een school voor MG-kinderen. Dit resulteerde in 1987 in de S. Jonkerenschool in Rotterdam. Twee jaar daarvoor kwam de financiering van ambulante begeleiding aan kinderen met ESM rond. Tegelijkertijd speelde de discussie over de erkenning van de Nederlandse Gebarentaal. Van der Veen: 'In 1980 bezocht ik in Hamburg een congres. Ik raakte onder de indruk van het niveau van doven en het gebruik van gebarentaal. Voor mij was dit een omwenteling. Ik ben me toen gaan inzetten voor het gebruik van gebarentaal. Wij zijn toen gebarencursussen gaan organiseren. Ik ben er van overtuigd dat als je je moedertaal goed beheerst het veel makkelijker is een tweede taal te leren. Er kwam toen gelukkig een eind aan onderwijs waarbij dove kinderen op hun handen moesten zitten.'

Auditief en communicatief

Een bezoek aan de Verenigde Staten en Gallaudet University bleek achteraf de eerste aanzet te zijn tot de oprichting van de Dr. Polanoschool in Rotterdam. De VS kennen in het onderwijs niet de scheiding tussen doof en slechthorend. Kinderen en jongeren met ESM zitten op reguliere scholen. 'Een vorm van inclusief onderwijs waaraan zeker positieve kanten zitten.'

Al ben ik wel van mening dat leerlingen met ernstige problemen beter af zijn in het speciaal onderwijs.' Hij vervolgt: 'Bij ons zag je het aantal dove en slechthorende leerlingen dalen. Hiervoor in de plaats kwamen kinderen met ESM en met een autistische stoornis. Ik ben van mening dat de groepen met auditieve en communicatieve beperkingen gescheiden les moeten krijgen. Wij hebben toen de Polanoschool opgericht waar dove en slechthorende leerlingen onderwijs kregen. Kinderen met communicatieve problemen kwamen op een aparte school. Er is veel com-

mentaar hierop geweest, maar je ziet het nu ook elders in het land terug.'

Van der Veen neemt de tijd om zijn mening te formuleren over de positie van kinderen met ASS in het speciaal onderwijs. 'Ik vind dat wij veel voor ze kunnen betekenen, maar dat kunnen andere clusters ook. Samen met vertegenwoordigers van andere clusters heb ik me in het verleden nog ingezet voor een school voor autisten in Rotterdam. De verschillende partijen konden het echter niet met elkaar eens worden.'

Betrokken

De scheidend voorzitter voelt zich nog altijd nauw betrokken bij de dingen die op de werkvloer gebeuren. 'De inhoud is erg belangrijk. Het is de drijfveer om als manager bezig te zijn. Dit betekent wel dat je je kwetsbaar moet durven opstellen.' Zonder aansporing illustreert Van der Veen wat hij bedoelt. Spontaan vervolgt hij: 'Ik vind dat je onderwijs moet aanpassen aan de mogelijkheden van het kind. In het verleden werd min of meer verondersteld dat dove leerlingen niet verder kwamen dan een aantal laag opgeleide technische beroepen. Dat begint nu te veranderen. Al treedt er een nieuw gevaar op. Hoog opgeleide leerlingen van onze scholen die aan het werk gaan op een te laag niveau omdat werkgevers ze niet zien zitten, hebben ook een probleem. Ik ben dan ook blij dat we ons niet meer beperken tot onderwijs, maar ook arbeidsbegeleiding verzorgen.'

Fusie

De fusie tot de Koninklijke Auris Groep vijf jaar terug beschouwt Van der Veen als een van de hoogtepunten in zijn loopbaan. 'Het is bijzonder om met een grote groep mensen zo'n proces te doorlopen en te proberen inhoudelijk met elkaar eens te worden.' Tegelijk betreurt hij het dat verwante organisaties in deze sector nog zo gescheiden van elkaar optrekken. 'In het verleden was de sector doof dominant ten opzichte van slechthorend en ESM. Daar kwam een eind aan met de WEC, LGF en de vermindering van het aantal dove leerlingen. Ik pleit voor meer samenwerking.'

De tijd dwingt een eind aan het gesprek te maken. De scheidend voorzitter had graag nog een poosje doorverteld. Dan herhaalt hij wat al meerdere keren in andere woorden is gezegd: 'Ik ben trots op Auris en op de medewerkers op de werkvloer.'

PETER VAN VEEN

Piet van der Veen: 'Ik pleit voor meer samenwerking.'